

Utredning Skjuts till och från fritidshem i Piteå kommun

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN
Louise Helgesson

Innehållsförteckning

Utredning Skjuts till och från fritidshem i Piteå kommun	1
1. Uppdrag	2
1.1 Omfattning och avgränsning	3
1.2 Rättslig reglering	3
1.3 Förutsättningar för Rönnskolan	3
2. Piteå kommuns skolskjutsreglemente	4
3. Utredning	4
4. Slutsats och förslag till beslut	5

I. Uppdrag

Barn- och utbildningsnämndens ordförande, Louise Mörk, har önskat en utredning kring och eventuell revidering av nämndens skolskjutsreglemente. Gällande reglemente fastställdes 2013-03-27 § 37 av barn- och utbildningsnämnden och reviderades senast 2018-05-09 § 71.

Utredning och förslag till revidering ska presenteras för nämnden senast 4 november 2020.

Förvaltningschefen ger därför handläggare vid förvaltningen i uppdrag att genomföra utredning och utforma förslag till reviderat reglemente. I utredningen skall särskilt reglerna kring skolskjuts för särskoleelever beaktas utifrån följande frågor:

- Vilka olika alternativ finns när det gäller resa mellan bostad och fritidshem?
- Vilka konsekvenser får respektive alternativ (inklusive grov kostnadsberäkning, likvärdighetsprincipen, samt eventuell kostnadsökning för fritidshemmet om alla elever skulle besluta sig för att stanna på fritids till 16.00)?

Dessa fyra alternativ bör utredas:

- Oförändrad skrivning i reglementet
- Skrivningen tas bort helt och bedömning görs från fall till fall
- Alla elever på Rönnskolan erbjuds skjuts från fritids, efter önskat schema
- Alla elever på Rönnskolan erbjuds skjuts från fritids 16.00

1.1 Omfattning och avgränsning

Utredningen bör, utöver svaren på ovanstående frågeställningar, även beakta förändringar i förutsättningar inom kommunen, förändringar i skollag och andra förordningar samt Barnkonventionen.

Uppdraget ska slutrapporteras skriftligt till förvaltningschef senast 2020-09-25.

1.2 Rättslig reglering

Fritidsverksamhet är en frivillig, icke skolpliktig, verksamhet efter skoldagens slut. Det finns därför inte reglerat i skollagen att kommunen är skyldig att ordna skolskjuts till eller från fritidshemmet. Det finns dock ingenting som hindrar att en elev har både fritidsplats och skolskjuts men skolskjutsen ska då organiseras för att passa skolans start- och sluttider samt att gälla till och från skolans adress.

I och med att skolskjuts är ett förhållandevis oreglerat område enligt skollag och kommunallag har kommunerna stort mandat att själva anta riktlinjer för detta. Barn- och utbildningsnämnden har därför upprättat riktlinjer för skolskjuts i Piteå kommun. Av riktlinjerna framgår att det finns fall när elever vid Rönnskolans fritidshem kan beviljas skolskjuts till och från fritids.

1.3 Förutsättningar för Rönnskolan

Då uppdraget framförallt gällde skolskjuts till och från Rönnskolans fritids innehåller utredningen ett specifikt avsnitt för Rönnskolan.

Rönnskolan är placerad i centrala Piteå och tar emot elever från hela kommunen som uppfyller villkoren för att vara berättigad till särskola. Under läsåret 2020-2021 är det i dagsläget 57 inskrivna elever vid Rönnskolan. Rönnskolan erbjuder förskoleklass,

grundskola, träningsskola samt fritidshemsverksamhet. I träningsskolan går elever med utvecklingsstörning, många av eleverna har även ytterligare funktionsvariationer.

2. Piteå kommuns skolskjutsreglemente

Av Piteå kommuns skolskjutsreglemente framgår att man inte har rätt till skolskjuts till och från fritids. När det gäller skolskjuts till och från Rönnskolans fritidshem kan det dock finnas undantag för när skolskjuts till och från fritidsverksamhet kan ges om följande skrivning uppfylls:

” Då särskilda skäl föreligger kan vårdnadshavare i samråd med rektor ansöka om kostnadsfri transport mellan elevens bostad och fritidshem. Transporten betraktas som skolresa med särskild prövning hos barn- och utbildningsnämnden.

Elev beviljas transport till Rönnskolans fritidshem om nedanstående villkor uppfylls:

- Särskoleelev ska vara inskriven vid Rönnskolan, ej integrerad vid kommunal grundskola. Rönnskolan har pedagoger med specialkompetens för att möta barn med utvecklingsstörning samt anpassade lokaler.
- Eleven har eget behov av vistelse i Rönnskolans fritidshem oavsett föräldrars arbete eller studier. Det kan röra sig om social träning och utveckling samt kontakter med andra barn.
- Ingen av vårdnadshavarna kan på grund av sjukdom, oregelbundna arbetstider eller resor i tjänsten varken transportera barnet till eller hämta i fritidshemmet. Läkarintyg, intyg från arbetsgivare över arbetstider som styrker behovet inlämnas till Utbildningsförvaltningen.
- Transporten gäller endast under skolans arbetsdagar, ej lov dagar och sommarferier.
- Allmänna kommunikationer saknas eller så kan inte barnet pga funktionsnedsättning åka buss.
- Beslut fattas för 1 termin eller 1 läsår i taget.

Vid förändring av de omständigheter som legat till grund för beslutet kan beslutet ändras.”

3. Utredning

Utsedd handläggare i ärendet valde att inledningsvis kontakta kommunjurist Lisa Hammarberg för att säkerställa att kommunen följer lagar och gällande principer. Kommunjuristen konstaterade att det finns kommuner som erbjuder skolskjuts till och från fritidsverksamhet samt att Skolverket anger på sin hemsida att kommuner får erbjuda skolskjuts till och från fritidsverksamhet. Hon bedömer dock att kostnadsfri skolskjuts innebär ett understöd till enskild som kräver stöd i lag för att vara tillåtet, se dom från Kammarrätten i Stockholms dom från 21 april 2020 med mål nr 8169-19. Kammarrätten konstaterade i domen att ett generellt understöd till en viss kategori av elever inte har stöd i skollagen eller någon annan författning. Det innebär att Piteå kommun, genom att erbjuda möjligheten att ansöka om skolskjuts till och från Rönnskolans fritidshem, i dagsläget inte uppfyller kommunallagen.

Alternativet kan vara att ge skolskjuts till alla elever som har placering vid kommunens fritidsverksamhet, vilket i dagsläget är 1 681 elever. Det alternativet skulle av uppenbara anledningar innebära stora ekonomiska konsekvenser för Utbildningsförvaltningen. Med

anledning av de ekonomiska konsekvenserna detta skulle kunna innebära föreslås det att det alternativet direkt avfärdas.

4. Slutsats och förslag till beslut

Med anledning av kommunjuristens svar och för att inte bryta mot kommunallagen är handläggarens förslag till beslut att nuvarande skrivning i Piteå kommuns skolskjutsreglemente plockas bort och att det därmed inte längre kommer vara möjligt att ansöka om skolskjuts till och från fritids i Piteå kommun. Då alla alternativ av skjuts till och från fritids gör att Piteå kommun bryter mot skollagen eller innebär stora ekonomiska konsekvenser har handläggaren valt att inte utreda de efterfrågade alternativen vidare.